

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Octóber' 29dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

Augustus' vége felé támadás történt Cuba szigetén, melynek eredetéről 's az elnyomattatására elővetetett eszközökről ítélni lehet az itt következő két Aktából, mellyek között egygyiket a' Havannában lévő őrző sereghez, másikat ezen városnak lakosaihoz intézte az ott lévő Spanyol Kormányozó.

Katonai Hirdetés.

„Don Rodriguez Gaspard Hadnagy az Amerikai nevű Dragonyos Regimentben, a' ki ezen Regimentnek egy csapatjával Matanzas városában volt szállva, ennek egy részét elcsábította 's a' közönséges csendességet megzavarni iparkodott vala, a' melly végre Aug. 23-kán éjjel az uczákon megjelenvén a' népet kiáltozással lázasztotta, 's azon emberekre, kik az ő példáját követni nem akarták, tüzet adatott.

„A' Matanzasi hűséges lakosok, a' Militzia, és a' magok Fejedelmek eránt hív fegyveres seregek, tüstént özsze gyülekeztek a' Kormányozó mellé 's az ő buzgó iparkodások által a' támadásnak, mellyet az eszeveszett Rodriguez az egész városra kiterjeszteni iparkodott, lábrakapása, meggátoltatott.

„A' közönséges csendesség csak egy szempillantatig is meg nem zavartatott. Rodriguez a' maga iparkodásának fogantatlanságát szemlélvén, néhány Dragonyosokkal a' Mochai úton futásra vette a' dolgot, 's talám már csak eddig is kísérőitől elhagyatván, kézbe került.

„Ha annak az embernek bűnös czélzása, ki a' mi fegyveres társunk vala, az én szívemet bánkódással tölti-el, csakugyan még is gyönyörűséget érzek, midőn azt veszem eszembe, hogy az Rodriguez' cselekedete seregeinkben legnagyobb megvetést gerjesztett, a' melly seregek véllem együtt a' mi törvényes Fejedelmünk eránt megszeghetetlen hívséggel viseltettek.“ — Költ Havannában Aug. 25-kén 1824-ben. — Aláírta: „Vives.

Proklamató — a' Havannai lakosokhoz: —

„Midőn az Országlószék éppen abban foglalatoskodék, hogy néhány dicsősségszomjúzó embereknek mesterkedéseikkel kihatassa, kik a' setétségben ezen virágzó Coloniának veszedelmeztetését főzték elméjekben; 's éppenazon szempillantatban, midőn a' kikoholtatott Rebellió' fejeinek 's nevezetesen annak a' Hadnagy Don Rodriguez Gaspardnak, a' ki Matanzasban volt szálláson, el kell vala fogattatniok, ezen személly, ki a' reá várakozó sorsot már előre látta, 8 vagy tíz Regimentjebeli katonáktól kísértetvén a' nevezett város' uczáira kiállott és az Insurrekctziót proklamálta.

„Ezen szigetnek földje, melly a' békességnek és egygyességnek elhagyhatatlan lakhellye, semmit se félhet egy ilyen hamarmuló czélzástól, a' melly már eredetkor meg fojtatott. A' Matanzasi hűséges lakosok a' magok Kormányozójok mellett özsze gyülekeztek. A' rebellis, bándájával egygyütt futásnak vette a' dolgot. Kétség kívül az igazság' ke-

zére fog kerülni 's elfogja az igazságos megfenyítést venni. Ha nem ti volnátok azok, kikhez szavaimat intézem, úgy az egymás közt való egygyességet, az Országlószékbe helyezettett bizodalmat, 's a' Monarkha eránt a' mi Királyunk eránt viseltető hűséget ajánlanám: de mit szollhasak hozzátok, kik a' magatok valóságos javát esmeritek, 's nékem illy nyilvánosságos bizonyságokat mutattatok azon jó rendtartásról és hűségről, a' mellyek a' ti nagy lelkűségteknek karakterizáló, esmertető vonásait teszik. En azon esetben, ha tudniillik az ujítás' lelke lázzasztó, és a' mi törvényes Monarkhánknek jusaival ellenkező tudományokat akarna elterjeszteni, egészszen és minden feltétel nélkül minden jó polgár társaimnak buzgóságára fognam bízni a' közönséges csendességnek fenntartatását.

„Cuba szigete elejétől fogva a' hűségnek elcsesés földje vala 's ennek lakosai mindenkor érdemeseknek bizonyították magokat azon tisztességes megbecsültetésre, a' mellyet ezen szigetnek lakosai eránt Király Ő Felsége mutatott; csak néhány rebellisek 's néhány olyan békételenkedők, a' kik semmi jól elrendelt társaságban nem tudnak élni, vagy is talám kik az Európai szárazon találta-
tó szerencsétlen tartományoknak titkos Ágenseik által fellázzasztattak, lesznek egyedül azok az emberek, a' kik ezen szerencsés szigetnek, a' melynek gazdagsága és kereskedése csendesség nélkül fenn nem állhatnak, veszedelmére törekednek.

„Sőt talám még ezek a' 8 vagy 10 katona emberek is, a' kik Rodriguezt el-
kísérték, ezt, talám inkább csak a' magok tisztjek eránt való engedelmességnek megszokásából, mint sem valamely bűnös czélzással cselekedtek. Parantsolatok adattak ki, hogy ezek vezérjekkel egygyütt mind fogattassanak-el.

„En ezen kedvetlen történetről a' közönséget a' magam természeti kinyílt szívűségem szerént tudósítam, azért, hogy a' gonosz lelkűség, erről, a' maga gyáva de nyughatatlanságot okozható hiteit el ne terjeszthesse.

„Ezen hűséges városnak Havannának lakosai! viseltessetek bizodalommal a' ti Országlószéketeknek állhatatosságához, 's várjátok-el tellyes bátorsággal az általam megrendeltetett hathatós intézeteknek hamar elkövetkezendő resultatumát.“
Aláirta: — V i v e s.

Talám a' világnak egygyik meszsze-
lévő részéből se vehetünk olly bajosan hiteles tudósításokat, mint Peruból. Illy egymásnak szemtűlszemben állentmondó dolgokat foglal magában azon levél is, mellyet a' Kadixi Kereskedési Kurir Sept. 24-kén adott-ki 's a' mellyet ő hozzá Júl. 20-kán indítottak Rio-de-Janeiróbol. A' levélnek ez a' foglalata: — „A' Franklin nevű Améri-
kai hajó, a' melly Május 1-ső napján hagyta oda a' Callaói kikötő helyet, olly hírekkel érkeze - meg ide (Rióba), hogy Spanyol K. Generális Canterac Jaujából Truxilló felé útnak indult; hogy az ő armádája 11 gyalog Batalionokból, és 2000 lo-
vasokból áll; hogy az ő hátuljáró esapat-
ja 3000 embereket számlál; 's hogy végre a' Prueba nevű Spanyol K. fregat más három hajókkal együtt, Guanchakóba, a' Truxillói kikötőhelybe bevezett. Ezen híreknek ugyan már több levelek ellentmondottak, 's azt erőssítették, hogy Generális Canterrac, egy csatában, a' melly Casmánál történt volna, terhesen megsebesített, armádája egészszen elszéllesztett, 's Bolívar azután Limába is be ment volna: holott egy Tiszti tudósításban az erőssítették, hogy Bolívar verettetett volna meg, és hogy már hajóknak kibérlelésekre is parantsolatot adott volna, mel-

lyek által seregeinek hátrálássokat akarja fedeztetni.“ — (Az illy tudósításokból bajos hölcselkedni).

(Illyen bizontalanok a' Chiloe szigetét illető tudósítások is). Már jó' ideje, hogy irtuk, hogy Chili' Direktora Generális Freyre 3000 emberekkel ezen szigetnek elfoglalására menvén, az ő oda tett expeditziója olly szerencsétlenül ütött ki, hogy seregének csak kevés része térhetett volna onnét Chilibe vissza. Későbbre ellenben azt irtuk, hogy az ő expeditziójának nem lett volna éppen olly szerencsétlen kimenetele, mint előbb irtuk, 's hogy az ő vesztese alig telt volna többre 400 embernél: — Ma ellenben ugyancsak a' feljebb felhozott Rio-de-Janeirói tudósítás tartása szerént ismét azt kell irnunk, hogy: „De biz olly szerencsétlen volt (tudniillik a' Chili Direktora Generalis Freyre) mint előbbször irattatott, mert alig hozott vissza 3000 emberből 300-zat; hova járul az is, hogy az alatt, míg Freyre ezen expeditziót tette, Chiliben valami Pico nevű híres ember, néhány Indus törzsök népekkel egygyet értvén, zendülést gerjesztett ellene).

A' Memorial Bordelais illy tudósítást közöl: — Bizonyos kütiőből értettük, hogy egy Anglus Brigg, a' melly Junius' 2-kan hagyta oda a' Quileai kikötőhelyet (a' Perui partokon) Sept' 28-kan Kadixhoz megérkezvén, egy Spanyol Brigadéros Generalist 's egy Oberslieutenántot tett-ki oda, kiket a' Perui Vice-Király La-Serna tiszti tudósításokkal küldött Madridba az Országlószékekhez. Midőn az Anglus hajó Quileát oda hagyta, a' Spanyol línéa hajó Asia és Achilles, egy Brigg, ekkor a' Quileai kikötőhelyben tartozkodtak (Ezen kikötőhely Limatol délre 30 métföldnyire esik a' Perui parton).

Spanyol Ország.

Hetedik Ferdinandus Király magparancsolta, hogy Madridban, valamint szintén az Országnek minden tartományainban XVIII-dik Lajosnak emlékezetére és tiszteletére pompás gyászoló isteni tisztelet tartattassék, a' mellyen minden tiszti karok megjelenni köteleztetnek, 's most is mind azok a' cserimoniák tartassanak meg, a' mellyek XIV-dik Lajos Francia Király' halálakor az ő Unokájának V-dik Filep Spanyol Királynak parancsolatjára tartattak.

A' Madridi Udvari ujság az ő Sept. 29-kén költ darabjában meghatározott módon ellene mond azon hírnek, hogy Iturbide a' Spanyol Monarkha parancsolatjára tette volna azon utolsó lépését, hogy Mexikóba vissza ment. Azt mondja az ujság, hogy VII-dik Ferdinandus soha nem folyamodott gyalázatos eszközökhöz, és nem vette bűnös kéznek hasznát, még jóra se'.

Mint hirlelik a' Francia seregeknek még a' jövő Jan. 1-ső napján-túl hat hónapig Spanyolországban lejendő nagyattatását kívánja Ferdinandus Ő K. Felsége.

A' Cataloniai Politziai Fő Igazgató illy Proklamatiót intézett a' néphez: —

„Fogatlan vala az a' kegyelmesség, mellyel a' mi szeretett Fejedelmünk azon szempillantattól fogva, hogy szabadságát vissza kapta, még azokkal is banni jónak találta, kik az Ő Felsége Királyi személyét olly átkozott módon megalacsonyították, jusait megsértették, becses élete után törekedtek, a' Vallásnak semmivétetésén iparkodtak, a' templomokat megszentelenítették, 's az Oltar' szolgáit megöldökölték vala. Az Ő F. g. jóakaró szíve azzal a' reménységgel hízelt magának,

hogy ezen emberek valódi képpen meg fogják cselekedeteiket szánni-banni, 's azt hitte, hogy az azon embernek személynén végre hajtatott példás büntetés, ki a' legelső revolúziós kiáltást tette, azokat, kik a' gonoszság' zászlóját követték, jó gondolkodásra fogja indítani.

„A' háladatlanok kegyetlenül megcsalták ezen reménséget; a' Revolúzió olly mélyen meggyökerezett benne, hogy megátalkodott szíveikből ki nem szaggattathatik, hanem vélek együtt fog a' temető sírba menni. A' Tarifa ellen tett próbájok' alkalmatosságával újabban azzal a' bünös reménséggel táplálták magokat, hogy magokat ismét minden átkozottságoknak néki bocsáthatják, és mindent a' miket azon veszedelmes időkben, mellyeket Spanyolország egész századok alatt siratni fog, elkövettek, ismét megújítva és még sokkal veszedelmesebben elkövethetnek. Egy esztendeig tartott atyai országglás őket még nem térithette vissza az egynes útra. Ők engedelmességet színlettek, de szíveiknek belső részében támadást főztek; elrejtették magokat, de nem azért mint ha a' rajtok történt gyalázatot titkolnák, hanem hogy annál bátrabban újabb özsze esküvéseket főzhessenek, 's naponként újabb újabb áruláson forgatván elméjeket, az a' reménség táplálta őket, hogy a' jó indulatú polgárokat is a' magok' részekre hajthatják, olly célzással, hogy a' csapást, ha jó alkalmatosság adná elé magát, valahogy el ne hibázzák. Ördögi örvendezés mutatta magát inyeiken, mihellyest olly hirt vettek, hogy a' Rebellisek a' fegyvertelen lakosokon valahol valami csapást ejtettek. Az elszontyolodás és dühösség azonnal kimutatták magokat szemeikből, mihellyest az ő K. F.gének és szövetségeseinek győzedelméről hirt vettek. Mind ezekből a' tetszik-ki, hogy még valamely esztelen rész áll-fenn, a', melly kedvét találja hazájának szerencsétlenségében; a' tetszik-

ki, hogy egész Spanyolországra kiterjedő özszeesküvés áll-fenn, melly az Oltárnak és Thrónusnak felfordittatására czéloz, avagy hogy találkoznak köztünk ollyan emberek, a' kik, ha az egek megengednék, hogy Spayolországnak ellenségei egy szempillantatig győzedelmeskednének, ők ekkor arra az alacsonyságra vetemednének, hogy ezekkel egy kézre dolgozzanak. Esztelenek! és mit akarnak ezek? azt, hogy alacsony árulásaikat a' legfelsőbb pontra emeljék, hogy vérben feredhessenek, 's utolsó gyalázatjoknak napját siettessék.

„Ámbár én egészszen bátorságos vagyok az ő vakmerőségeiknek kimenetelére nézve, mindazonáltal még is kötelességem nékem az, hogy illendő eszközöket vegyek elé a' végre, hogy azokat, kik bennünket illy rettentő inségre juttatni kívánnának, ettől a' gyalázatos végtől megkíméllhessem. Az ő minden vérek által, melly a' vesztő helyen kiontattatna, azon gyásznak egy napja, mellyet a' hazának okoznának, vagy pedig egy becses áldozat, mellyet a' magok' dühének feláldoznának, vissza nem fordítottána. Hogy illy nagy veszedelmek ellen olly megkívántató eszközöket vegyek elé, a' milyenekre engemet a' Szent Hit és a' Király' ügye eránt viseltető buzgóság késztetnek, a' következőket parancsolom:

1) Minden ember ki a' revolúzió alatt az önként vállalkozott vagy kényszerített nemzeti militziához, a' tartományi Vadászokhoz, Miqueletekhez, a' szent Sereghez, az idegen csoportokhoz, avvagy általjában valamely akár melly egyéb ollyan sereghez, melly a' revolúziós időkben állittatott-fel, tartozott, megbizonyítani köteleztetik, hogy fegyvereit valamely legitimus tisztséghez beadta.

2) Minden ember, ki a' törvények által való meghatalmaztatás nélkül, egy puskának, karabélynak, pisztolynak, kardnak, koszperdnek, döfő szerszámnak,

töltéses tarisznyának, egy font puskapornak, golyóbisoknak, vagy akár mi némű hadi készületnek, fegyvernek, munitziónak birtokában van, mind ezeket ezen vár' Kommandánsának három napok alatt által adni tartozik; ezen három napok eltelvén minden házak minden külömbség nélkül legszorosabban megvizsgáltatnak.

3) Mind azok, kik a' magok házánaál valami olly fegyvert vagy hadi készületet, mellyek az 1-ső pont alatt megneveztetve vagynak, akár az ők tulajdonai legyenek akár a' máséi, elrejtjenek, mint az Országlószék eránt engedetlenek, mint hadi készületek' orgazdái, úgy büntettetnek, mint a' kik magokat a' közönséges bátorság eránt gyanussá tették.

4) A' kávésházaknak gazdájik 's a' közönséges vigadozó házaknak tulajdonosaik szoroson vigyázni tartoznak, hogy ezen házakban semmi gyanus beszélgetések ne tartassanak, és semmi olly szavak elé ne forduljanak, mellyek a' Király Ő Felsége Országlása eránt tartozó tisztelettel ellenkeznének, 's a' Constitúziós systemára nézve kedvezők volnának. Különben megtudhatják 's bizonyosok lehetnek affelől, hogy én, mihellyest valami efféle felől legkissebb tudósítást veszek, az illy házat azonnal bezáratom, mellyen kívül azon büntetések is el fognak következni, mellyek az illy esetekre vagynak határoztatva.

5) A' familiáknak atyjaik is felelni tartoznak azon gyanús társaságokért 's vétkes beszélgetésekért, mellyek az ő házaikban tartatnának, és azon lázzasztó éneklésekért is, mellyek nállok eléfordulhatnának. Azért is megbüntettetnek, hogy ezeket telyes hatalmok szerént megakadályoztatni nem iparkodtak, ámbár magok semmi részt nem vettek is ezekben.

6) A' Fertályok' Biztosai 's a' Politziának minden felvigyázóji és Ágensei szoross felelet alatt végrehajtani tartoznak ezen rendeléseket.

A' bűnösök ne hízelkedjenek magoknak azzal a' reménséggel, hogy az efféle bűnhedéseket büntetetlenül követhetik-el: hanem győzettesen meg állandóul affelől, hogy a' tiszti kar szemesen vigyáz rájuk, hogy az ő lépéseikre mindenütt észre vehetetlen vigyázat van, hogy ők szembetűnés nélkül üldöztetnek, hogy minden szavaik hallattatnak, 's az ő legeltitköltabb tanácskozásaik világosságra hozattatnak. Minden jó alattvaló megkülömböztetett szolgálatot mutat Király Ő Felségéhez 's a' házához, ha ezen elfajult embereknek mesterkedéseiket és azon útakat módokat a' Politziának bejelenti, a' mellyek ezen összeesküvéseknek felfedeztetésekre vezérlő eszközül szolgálhatnak.

Reszkessenek a' Legitimusság' hűségtelen ellenségi, 's mutassák bizonyos jeleit bánkódássoknak, ha azt akarják, hogy semmivé ne tétettessenek.

Költ Barcelónában Oct. 2-kán 1824-ben.
„Ortiz Manuel.

Azt írják Valencziából, hogy a' maga revolúziós mesterkedéseiről esmeres Marchonchini egy revolúziós csoportal September' 27-kén Deniához kiszállott, 's városra rá ütött 's az ott lévő Kommandánst fogságra tette. Mondják, hogy Fr. Generális Bassecourt Valencziából a' revolúziósok ellen útnak indult, 's őket, ha előtte megállanak, meg fogja támodni.

Bilbaóban is rendeletleenségek fordultak elé September 29-kén, 's a' tartomány Fő Deputátussa Marquis Villariás 's ennek titoknokja, nagy gorombaságokkal illettettek.

Kadixból Sept. 26-kán írják, hogy oda nagy figyelmetességgel várattatnak a' S. Fernándó és Vigarena nevű hajók, mellyek a' kereskedőkre nézve nagyon nevezetes terhekkal Port-Mahonhoz megérkez-

vén, ott már a' Contumatzia' idejét is el-
töltötték, 's csak az Algíriai prédáló ha-
óktól való féltekben nem folytathatják eve-
zesseket Kádix felé. A' kereskedők, kik
ezen hajóknak terheikben részesek, már
több rendbéli tanácskozást tartották, hogy
miként segíthetnének a' dolgon.

A' Király megszabadulásának innepét
October' 1-ső napján, Madridban minden
ott találtató Spanyol seregeknek nagy mus-
trája által inneplették-meg, 's estve a' vá-
ros is megvilágosított.

Eseuriálban ugyan ezen napon nagy
hálaadó innep tartatott a' Királyi familia-
nak jelenlétében, 's délben a' Királynál
udvarláson voltak az ott lévő Követek,
Ministerek, és fő rangú tisztviselők.

Ezen nap, Oct. 1-ső napja, arról is
nevezetessé lett Escuriálban, hogy a' Ki-
rályi ügy nevezett Önkéntvállalkozott ka-
tonaságnak azon hat Kompaniájából való
tisztok, a' mellyek különös megtiszteltetés-
ből a' végre rendeltettek vala ide, hogy
az ez napi pompákon a' Királyi Udvarban
szolgálatot tegyenek, mindnyájan a' Király'
kezének megcsókolására bocsáttattak, a'
melly megtiszteltetés (így szoll a' Madridi
Gaceta) az egész országban találtató K.
Önkéntvállalkoztatkat hálaadásra indíthatja,
minthogy az említett 6 Kompaniák mind
ezeknek képviselőjük voltak jelen, a' megtisz-
teltetésben, a' melly pompák után valamint
minden nagy rangú emberek, Ministerek,
Követek 's egyebek, a' kik Madridból Escu-
riálba gyülekeztek vala, úgy az említett
6 Kompaniák is 4-dikben mind vissza ta-
karodtak Madridba, hol a' Francia örző
sereg most 9100 emberekből áll.

Nagy Britannia.

Az Anglus Országlószék Napkeleti
Indiában Calcuttában Indus-Seminá-

riumot állott-fel, a' hol valamint Indus
nyelven úgy Anglus nyelven is minden fé-
le tudományok taníttatnak, és a' tanulók
nagy jutalmak által buzdíttatnak.

Nem olly régen Hátulsó Indiában egy
Singapore nevű Coloniát vásárlottak
az Anglusok Malaccának éppen a' déli fo-
kán. Ez akkor esupa pusztaság vala, 's
egy pár esztendő alatt olly virágzóvá lett,
hogy most 13,000 emberekre telik a' la-
kosok' száma. Ők ott szabad Státust és
szabad kikötőhelyet állítottak-fel. Az el-
ső ott-letelepedett Európai emberek' száma
csak 70-re telik, kik között 23 aszszony
személyly találtatik. Ezeknek katona segéd-
jeik nem voltak többen 300-nál. A' már
most ott együtt lakó 13,000 emberek kö-
zött találtatnak: Örmények, Arabsok, In-
dusok, Malayok, Buggézek, és Chinaiak,
a' kik már most minden szomszéd nemze-
tekkel milliókra telő kereskedést folytat-
nak. Az utóbbi esztendőkből 100 hajók
fordultak ott meg Celebes nevű és egyéb Nap-
keleti szigetekről, mellyek nagyobbára
mind fegyvert és egyéb lövéshez kívánta-
tó szereket raktak-fel és vittek-el onnét. Chi-
nából 2000 emberek érkeztek-meg, kik
mind Singaporéban akarnak letelepedni.

Australában is nagy intézeteket
tétet az Anglus Országlószék. A' Van-Di-
mes földjén szárazon és vízen való készü-
letek vagynak munkába vétettelve a' vi-
zeknek belső és a' tenger felé való kifoly-
ások' vizsgálására. Egy új várost is kezd-
tek építeni, melynek Richmond a' neve,
úgy egy Bánkót és egy Fő Itélőszéket 's
egyéb efféléket. Majd minden féle Euró-
pai gyümölcsöt termeszt a' Colonia. Az
1823-béli szüret nagyon jó volt. A' gyap-
júnak finumittatása végett mostanság is
nagy számú Merino-juh-nyáját vittek oda.

A' népesség is nagyon nevedik a'
számkivetésképpen oda szállítottó személ-
lyek által és a' természeti szaporodás ál-
tal, minthogy a' házasodás is szint úgy

módiban van mint másutt. Nem régen is 160 személyekből álló szállítványt indítottak oda útnak, a' kik mind aszszony személyek voltak. A' bevett rendtartás ezen személyekre nézve az, hogy mikor egy ilyen szállítvány megérkezik, ezt a' Plántás-gazdág már előre nagyon varják, hogy őket magokhoz szolgálatra vegyék. Ugyan felettébb elvetemedett aszszony személynek kell annak lenni, a' ki megérkezése után Sidneyben vagy másutt a' Van-Dimens földjén azonnal szolgálatot nem kap.

Nevezetes jelenés most nem csak Angliában, hanem mondhatjuk, hogy a' nagy világon, Cochrane nevű Kapitány, ki arról nevezetes, hogy szüntelen utazik gyalog. A' múlt Augustus' 8-kán Barbados szigetére szállott-ki, a' honnét Déli Amérikába által evezni, 's azután gyalog nem csak a' világnak ezen nagy részét egészen beútnak, hanem az Andes hegyekre is felmenni szándékszik.

Az aszszonyi Historiákban méltó helyet érdemel a' következő történet. Margatében az Anglus tenger partnál valami terdő helyen Oct. 5-dikén egy kised hajót szemlélték-meg, a' melly valami egy mért-földnyi távolságról bizonyos jeleket adott. Ezen jeladások után nem soká egy halász csajka a' part mellől kivezett, 's minékutánna a' hajóhoz ért, annak egy ifjú leányzó által adott. A' halász csajka ezzel vissza tért az Anglus parthoz, a' másik hajó pedig, minden vitorlákat szélnek eresztvén elevezett a' Francia partok felé Calaishez. A' leány csak néhány szempillantatok előtt egy posta kocsin egyesegyedül érkezett vala Margatébe.

Német Ország.

A' gőz-hajó nagyon kezd lábra kapni Európa' belső részein is. A' Bavariai Max Jó'sef, nevűnek készítésére Bavariai Király Ő Felsége 20 esztendőig tartó pri-

vilegiumot adott, 'és ez Oct. 5-dikén becsáttatott-le a' Fridrikrafeni építő műhelyből. Egy Wilhelm nevű Würtembergi gőzhajó hat hetek alatt útnak indul. Egy Badenihez most tételnek a' Bodeni tón a' készületek. Ezek mind hárman terehszállításhoz vagynak alkalmaztatva, de találtatik rajtok egy-egy szép szoba is az útasok számára. Megjegyzésre méltó, hogy mind ezekre a' három rendbéli gőz-hajós intézetekre Churek Eduard Úr, az Amerikai egygyesült Státusoknak Francia országban lévő Consúlja adta az első mozdulást 's ezen egész intézetnek ő a' fő végrehajtója a' nevezett tón.

Újabb Tudósítások.

Angliában Manchester városában olly dolog történt Oct. 13-kán, melynek olvasására vagy hallására reszket az emberi érzékenység. Gough nevű fábrikásnak főnö épületében, melybe közönségesen 250 személyek nagyobbára gyermekek dolgoztak, a' mondott napon is össze gyülekezvén, 10 óratájban, mikor már legnagyobb munkában voltak, a' hét emeletű épület egy pillantatban össze roskadt, 's minden benne lévőket oda temetett. Egy vas-gerenda tört ketté, tudniillik a' mi nyelvünk szerént az a' mestergerenda, mellyen a' 4-dik emelet (Stock) feküdt, 's e' miatt az egész épület úgy összeomlott, hogy a' felsőbb 6 emeletek a' legalsót is, sőt a' pinczét is beszakasztották. Az épület helyén már most csak egy téglából, machinadarabokból, 's a' mi legrettentőbb holt vagy öszszecsonkult férjfiakból, aszszonyokból 's gyermekekből álló halom szemléltetett, a' melynek lármájára össze szaladott nép, ásóval kapával neki esvén, 's nem soká a' belső részekre bejutván, melly tekintetett vala az öszszeszaggattatott emberi testdarabokat, öszsze-zúzatott holt testeket, szemlélni! Az anyák gyermekeik,

a' gyermekeik, ezek az ő szülők, a' férjfiak feleségeik után kiáltoztak. A' tudósításnak elindulásakor már 19 holt testet húztak volt ki. A' megsebesedettek' száma igen nagy.

B é c s.

Császár és Király Ő Felsége Oct. 27-dikén költ F. Kabinéti írása által, Baró Stipsicz József Urat, Cs. K. Lovasság' Generálisát 's az Udvari Hadi Canczellaria' Vice-Elölülőjét, az ő éppen ötven esztendőktől fogva külömbkülömb hivatalokban buzgósággal és hűséggel tett szolgálataival való különös megelégedésének megbizonyításául, az Austriai Császári Leopold Rendnek Nagy-Keresztjével méltóztott, minden taksafizetésnek kívánása nélkül, megajándékozni.

Császár Ő Felsége méltóztatott a' Bavariai Sophia Királyi Princzaszszonyhoz Fő Udvarimesterré neveztetett Gróf Széchényi Lajos Cs. K. Camerarius Urat, a' Cs. K. Valóságos Titkos Tanácsosi méltósággal is minden taksafizetés nélkül megajánkozni, ki is az ezen hívatallal öszszeköttetett hitet Oct. 14-kén tette-le az Ő Felsége' kezébe.

A' Monachiumból érkezett tudósítások szerént, Ferencz Károly Ő Cs. K. Fő Herczagsége Oct. 25-kén, Bavarus Király Ő Felsége 29-kén, Királyné Ő Felsége pedig a' Menyaszszony Ő K. Herczegaszszonyságával, 30-kán szándékoztak Bécs felé útnak indulni, a' hova Király Ő Felsége Nov. 1-ső napján, Királyné Ő F. ge pedig Menyaszszony Ő K. Herczegaszszonyságával 2-dikán szándékoztak megérkezni.

Felséges Urunk parancsolatjára a' Chablési Herczegné Mária Anna Carolina halálára nézve, a' Fels. Császári Udvarnál Octob. 24-dik napjától fogva 10

napokig minden változás nélkül való gyászvétetett fel.

Az Austriai első Tűzbátorságosító társaság' Aktzionáriusai Sept. 17-kén tartott gyűlésekben Baró Eskales Bernhard Urat voksok' többsége által a' társaság' előlüléjévé választottak.

Magyar Ország.

Azon Korház, melyről közelébből említettük, hogy annak talpkövét T. N. Posony Vármegye Fő Ispánya nagy méltóságú Gróf Pálffy Leopold Ő Excellen.ja Nagy Szombathban Oct. 4-dikén tette-le annyival Isinkább méltó a' közönséges figyelemre, hogy ez hazánkban a' milyen ritka, olly nagy reménységgel biztató történet. Már eddig is szép ajánlások tétettek az intézetnek fenntartására, 's bizonyly nagy gyarapodását lehet reménlenünk, ugy hogy a' melly most az ott készült kies kapolnán, és a' betegek gondviseléséhez tartozó tagok lakásán kívül 26 betegnek, és négy eszelősöknek elfogadásához vagyon alkalmaztatva, idővel nagyobbra nevelkedhetik; minekutánna arra nem csak bővséges hely találtatik, hanem a' talp falak már is a' szerént alkalmaztattak, hogy bőviteni lehessen.

A' most fenn álló épület az Építő Mester Grim Úrnak rajzolatja szerént, az ott találtató tágos kerttel egygyütt a' Bécsi Lythographiai Institutumban kinyomtatott, 's a' gyűlés alkalmatosságával a' Karok, és Rendek közt kiosztattott. Az épület homlokának közepén, a' hol a' Kapolna van, e' következő irás vörös márványba vagyon bemetszve:

„Aegritudine, gravatis, Provinciae, Posoniensis, Humanitas, hoc asyllum aperuit.“